

med stöd av:

bank

mucf | Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

● TEMA LEDARSKAP

Ledare och ledarskap ägnas betydande uppmärksamhet såväl inom ideella organisationer som i andra sammanhang. Ledarskap anses också vara en av de avgörande beståndsdelarna i framgångsrika organisationer. Vissa ledare förs dock fram som förebilder medan andra avförs som ineffektiva och förbrukande. Otaliga är också exemplen på ledarskap som grund för maktmissbruk. Det är inte heller alltid lätt att förstå på vilka grunder ledarskapet hyllas respektive döms ut som förlegat och omodernt. Det vi däremot vet är att föreställningar och prat om ledarskap spelar stor roll. **Ledarskap verkar, liksom mode, vara förvånansvärt tidstypiskt och med starka inslag av trender.** Genom de 11 olika seminarierna vill vi skapa ett samtal om hur olika faktorer i samhället inverkar på hur vi ser på ledarskap samt diskutera vilka processer som ligger bakom tankar om ledarskap och därmed påverka hur ledare söker att leda. Konferensen undersöker hur ledare för ideella organisationer kan utöva det ledarskap de vill givet den särart som ideella organisationer bottnar i. **Vad innebär det ideella ledarskapet i relation till den flora av ledarskapstankar och ideal som vi ständigt möter? VÄLKOMMEN TILL ÅRETS LEDARSKAPSARENA.**

LA

2015

12 FEBRUARI

● PRAKTISK INFORMATION

- Datum och plats:** 12:e februari 2015, kl 08:50-19:30
Filadelfiakyrkan, Rörstrandsgatan 5, Stockholm
- Kostnad:** 1 200 kronor för IDEELL ARENAs partnerorganisationer,
2 100 kronor för övriga deltagare
- Anmälan och sista anmälningdatum:** Anmälan görs via anmälningsskylten på IDEELL ARENAs hemsida www.ideellarena.se senast den 25:e januari
- Har du frågor?** Kontakta projektledare Anna Lindqvist på 070-844 88 36 eller via mail anna.lindqvist@ideellarena.se

LÄNK TILL ANMÄLAN!

● PROGRAMÖVERSIKT

08.50–09.20	Registrering och kaffe
09.20–09.35	Stefan Bergh, ordförande IDEELL ARENA och Sylvia Nylin, vice generalsekreterare STF, hälsar välkommen och presenterar dagen
09.35–10.40	LEDARIDEAL OCH LEDARSKAP SOM MODE OCH SAMTIDSFENOMEN Introduktionsföreläsning med Ingalill Holmberg, professor vid institutionen för Management och Organisation samt chef för institutet Centre for Advanced Studies in Leadership på Handelshögskolan i Stockholm
10.40–11.00	Kaffepaus
11.00–12.35	SEMINARIEBLOCK 1:
12.35–13.50	Lunch
13.50–15.20	SEMINARIEBLOCK 2:
15.20–15.50	Fika
15.50–17.30	SEMINARIEBLOCK 3:
17.30–18.00	Avslutning med Lise Bergh, vice ordförande Rädda Barnen och fd. generalsekreterare Amnesty International
18.00–19.30	Mingel

● SEMINARIEÖVERSIKT

A	Konstruktion av det ideella ledarskapet. Coach eller team? Om särart och mervärde i idrottens ledarskap	
B	Förutsättningar för det ideella ledarskapet	11.00
C	Socialt entreprenörskap – en ny typ av ledarskap eller ett förnyat fokus på förändring?	
D	Individuella behov och det gemensammas bästa – ledarutmaningar i molnsamhället	
E	Vad innebär det att leda normkritiskt?	13.50
F	Arbetsledande beteende	
G	Att leda för oberoende – en jämförelse mellan Bra miljöval, Svanen och KRAV	
H	Att skapa och reproducera ledarskap	15.50
I	Att leda med organisationskultur: Kompass, smörjmedel eller järnbur?	
J	“Wallop and wit”: Vad kännetecknar ledarskapet i framgångsrika styrelser?	

PROGRAM

08.50–09.20 REGISTRERING OCH KAFFE

09.20–09.35 VÄLKOMMEN

Stefan Bergh, ordförande IDEELL ARENA och **Sylvia Nylin**, vice generalsekreterare STF, hälsar välkommen och presenterar dagen.

09.35–10.40 INTRODUKTIONSFÖRELÄSNING

LEDARIDEAL OCH LEDARSKAP SOM MODE OCH SAMTIDSFENOMEN

Föreställningar och prat om ledarskap spelar stor roll. Ledarskap är, liksom mode, förvånansvärt tidstypiskt och med starka inslag av trender. För att förstå vad som gäller idag behöver vi ha en grundad bild av samtiden och samtiden framträder förstas tydligare med historien som bakgrund. Låt oss använda backspegeln för att bättre förstå vilka historiska och nutida ledarideal och normer som styr samtidens organisationer. Föreläser gör **Ingalill Holmberg**, professor vid institutionen för Management och Organisation samt chef för institutet Centre for Advanced Studies in Leadership på Handelshögskolan i Stockholm. Föreläsningen följs upp via gemensam reflektion i smågrupper samt möjlighet att ställa frågor till föredragshållaren.

10.40–11.00 KAFFEPAUS

11.00–12.35

SEMINARIEBLOCK 1: A,B,C,D

SEMINARIUM A

Konstruktion av det ideella ledarskapet. Coach eller team?
Om särart och mervärde i idrottens ledarskap.

I seminariet spanar vi på hur det framtida ideella ledarskapet kan se ut och hur ideella organisationer kan vara med och skapa detta. Utgångspunkten är Erik Sjöstrand och Filip Wijkströms forskning där två idealtyper av ledarskap inom idrotten urskiljs och där de visar varför dessa skiljer sig från den dominanta diskursen om ledarskapsideal. Vilken syn på ledarskap finns i ideell sektor? Vilka metaforer för ledarskap finns inom civilsamhället och hur skiljer de sig från företagsledaren? Vilka element, om de finns, finns från den dominerande föreställningen om ledarskap, i de ideella föreställningarna?

Föreläsning av **Erik Sjöstrand**, doktorand vid Handelshögskolan i Stockholm, interaktiva diskussioner och utforskande där du som deltagare aktivt bidrar till innehållet med egna reflektioner. Processledare för seminariet är **Eva Bjernudd**, Generalsekreterare, Korpen.

SEMINARIUM B

Förutsättningar för det ideella ledarskapet

För att utveckla det ideella ledarskapet krävs att vi delar begrepp och förståelse för civilsamhällets innehåll och betydelse. Ett antal för-givet-tagna utgångspunkter omgärdar civilsamhällesbegreppet och mötesplatser som LedarskapsArenan. Vilka är dessa utgångspunkter och vad medför de? I ett samarbete mellan Rädda Barnen och IDEELL ARENA utvecklades seminariet Ritual som en kreativ och pedagogisk metod för att bemöta denna utmaning. I detta seminarium får du lära dig mer om civilsamhällesbegreppet och samtidigt ta del av en metod för att främja en diskussion om utgångspunkter för att utveckla det ideella ledarskapet.

Processledare för seminariet är **Ulrika Erksell**, verksamhetsutvecklare, IDEELL ARENA och **Stefan Einarsson**, ekonomie doktor vid Handelshögskolan i Stockholm, IDEELL ARENA och Stockholms universitet. Medverkar gör **Ulrika Sundler Lycke**, tematisk rådgivare för medlemsfrågor, Rädda Barnen.

Ett interaktivt seminarium där du som deltagare medverkar i skapandet av innehållet. Varvas med forskning om civilsamhällesbegreppets betydelse i Sverige.

SEMINARIUM C

Socialt entreprenörskap – en ny typ av ledarskap eller förnyat fokus på förändring

Under senare år har intresset för de relativt nya begreppen socialt entreprenörskap och socialt företagande ökat markant. Men fenomenen i sig är långt ifrån nya. Vad är det då de nya begreppen belyser? Eller är det bara fråga om ett nytt mode? Hur förhåller sig begreppen till "non-profit management"? Och vilka möjligheter och/eller utmaningar innebär det sociala entreprenörskapet för en organisations ledning?

I detta seminarium kommer **Fredrik O. Andersson**, forskarassistent och lärare vid University of Wisconsin Milwaukee och **Malin Gawell**, docent i företagsekonomi och lärare vid Södertörns högskola, redogöra för några av huvuddragen inom forskningsområdet samt hur detta relaterar till forskningsfältet "non-profit management" samt belysa några av de aspekter som är av särskild betydelse för ledarskapet inom ideella organisationer. I panelen medverkar **Hannah Pettersson**, fd GS på Mattecentrum och **Vanessa Marco** initiativtagare till Femtastic.

Föreläsning och panelsamtal.

SEMINARIUM D

Individuella behov och det gemensammas bästa – ledarutmaningar i molnsamhället.

Att äga, använda och förstå de digitala möjligheter som finns är idag ett uppdrag som anses vara en specialistkompetens och inte en lednings- och styrelsefråga. Långben frågar sig i en känd scen från Disneys, "Musse Pigg på camping", vem det egentligen är som styr, när det egentligen är han själv som borde göra det. Är det lika oklart när det gäller verksamhetsansvar och digitalisering?

Gör ledningen en tankevrurpa när ansvaret delegeras och skiljs från verksamheten? Är de digitala möjligheterna tunga pålagor i en befintlig struktur och ytterligare en arbetsbörda eller kan de öppna upp för något nytt som vi idag inte kan sätta ord på? Vad behöver egentligen vara gemensamt i organisationen och vad är bra om det kan vara individuellt? Vilka nya initiativ påverkar oss, kanske till och med hotar oss och vilka kan vi dra nytta av eller samverka med?

För att skapa nya möjligheter och utveckla verksamhet är det nödvändigt med kunskap om digitalisering och de möjligheter och hot den ger. I det här seminariet kommer vi att få en överblick av den digitala utvecklingen samt tillfälle att diskutera frågor som blir viktiga att hantera som en del av det strategiska ledaransvaret.

Medverkar gör **Alf Westelius** professor i ekonomiska informationssystem och processledare för IDEELL ARENAs IT-nätverk och **Lotta Zetterqvist** verksamhetschef på Tjejzonen som berättar om vilka ställningstaganden Tjejzonen gjort i formandet av verksamheten. Processledare för seminariet är **Katharina Persson**, verksamhetsutvecklare Sensus Studieförbund.

Seminariet består av föreläsning och interaktiva diskussioner.

12.35–13.50 LUNCH

13.50–15.20

SEMINARIEBLOCK 2: E,F,G

SEMINARIUM E

Vad innebär det att leda normkritiskt?

Svenska ideella organisationer har en självbild som bygger på ett arv där ”rösten” för svagare grupper har varit och är central, en bild som inte alltid stämmer överens med verkligheten. Olika aktörer inom civilsamhället driver idag på för en ökad medvetenhet om normkritiskt och normkreativt arbete för att skapa inkluderande miljöer. Att som ledare befinna sig i en miljö där medvetenheten i dessa frågor ständigt ökar innebär att det nutida och framtida ledarskapet behöver innehålla verktyg för att kunna navigera i vad normkritiskt arbete är. Dessutom är det också viktigt för att kunna leda i ett landskap där ett inkluderande förhållningssätt är centralt för att ledarskapet ska ses som legitimt.

Ett normkritiskt och normkreativt arbete kan göra oss medvetna om vilka normer vi förhåller oss till och på så sätt blir det möjligt att aktivt synliggöra och förändra normer som utestänger eller försvårar för vissa grupper eller personer att ta plats och få sina meriter synliggjorda. Därigenom blir det också möjligt för ledare att än mer ta tillvara på all kompetens inom sin verksamhet.

Seminariet genomförs i workshopform och leds av **Rebecca Vinthagen**. Frågor som kommer diskuteras är hur olika normer uppkommer och på vilka sätt dessa normer påverkar det ideella ledarskapet och hur människor värderar och förhåller sig till varandra och till sig själva, exempelvis i relation till kön, hudfärg och sexualitet. Rebecca Vinthagen är initiativtagare och verksamhetsledare för Settings – Normkreativa möjligheter.

SEMINARIUM F

Arbetsledande beteende

Det vardagliga ledarskapet utövas med en avsikt att påverka, där både arbetsledaren och medarbetarna ömsesidigt påverkar varandra. Frågan är hur det går till. Välkommen till ett seminarium om chefers och arbetsledares beteenden och skillnaden mellan vad de tror att de gör, vad de i själva verket gör och vad som får dem att göra det de ska.

Simon Elvnäs har sedan 2010 studerat arbetsledare när de utövar arbetsledning. Avhandlingsarbetet utförs av en forskningsgrupp om 12 personer och omfattar flera stora svenska företag och organisationer i olika branscher, bland annat ideell sektor. Simons arbete visar att chefer är ganska omedvetna om sitt ledarskap i praktiken, det chefer tror att de gör överensstämmer inte alltid med det de faktiskt gör. Syftet med Simons forskning är att hitta verktyg för chefer att utöva det ledarskap de vill och öka medarbetares motivation och delaktighet.

Föreläser gör **Simon Elvnäs**, industridoktorand på KTH vid enheten för Ergonomi på Skolan för Teknik och Hälsa. Samtalsledare för seminariet är **Fredrik Kron**, verksamhetschef IDEELL ARENA.

Ett seminarium som kombinerar deltagarnas aktivitet med föreläsning utifrån forskningens resultat.

SEMINARIUM G

Att leda för oberoende - en jämförelse mellan Bra miljöval, Svanen och KRAV

Oberoende sägs ha ett fundamentalt värde för ideella organisationer i allmänhet och för märkningsorganisationer i synnerhet. Samtidigt finns det tecken på att oberoendet minskar över tid och att det existerar återkommande konflikter mellan ett så kallat politiskt oberoende och det konkreta ekonomiska beroendet.

Vad är oberoende? Varför är det viktigt och för vem? Hur kan ideella organisationer organisera och leda för oberoende? Baserat på forskning om miljömärkning kommer detta seminarium att identifiera och diskutera hur KRAV, Naturskyddsföreningen och Svanen organiserar och leder miljömärkning för att den ska uppfattas som oberoende.

I seminariet medverkar **Kristina Tamm Hallström**, docent i företagsekonomi och forskningsledare vid SCORE, Stockholms universitet, samt docent vid Handelshögskolan i Stockholm. Tamm Hallström leder projektet ”Kan vi lita på certifiering?” och delar av resultatet från projektet presenteras i seminariet. **Ragnar Unge**, VD för Svanen, **Eva Eiderström**, avdelningschef för Handla miljövänligt, Naturskyddsföreningen och **Lars Nellmer**, VD för KRAV reflekterar kring den presentation som görs. **Ola Segnestam Larsson**, ekonomie doktor vid Ersta Sköndal högskola, IDEELL ARENA och SCORE, Stockholms universitet är samtalsledare för seminariet.

Ett seminarium där presentation av forskningsresultat och reflektion från praktikerna i panelen står i centrum.

15.50–17.30

SEMINARIEBLOCK 3: H,I,J

SEMINARIUM H

Seminarium H: Att skapa och reproducera ledarskap

Föreställningar och prat om ledarskap relaterar till hur ledarskap förstås och utövas i organisationer. Ledarskap kan därmed ses som en ständigt pågående process där individer, grupper och rådande samhällssyn påverkar hur ledarskapet tar sig uttryck i prat och handling. En viktig arena för skapandet och reproducerandet av ledarskapstankar är projekt som riktar sig till unga personer med målet är att stärka ledarskapskompetensen. Här kan vi urskilja vilka ledarskapsideal som framträder i relation till utbildningsmaterial, mentorer och urval av deltagare. Vilka ledarskapsideal (re)produceras i projekten? Vad kännetecknar detta ledarskap? Hur funkar idealen i praktiken, dvs. vilka ledarskapsideal/råd anser deltagarna i projekten har varit användbara. Finns det en strategi bakom satsningen eller är det slumpen eller samarbets konsensus som skapat ledarskapsidealerna?

I seminariet presenteras ledarskapstankarna bakom Almaakademin, en folkhögskoleutbildning som vänder sig till unga ledare i civilsamhället samt samverkansprojektet Ungt arrangörskap i region Halland där kommun, lokala ungdomsorganisationer och Riksteatern Halland gått samman för att skapa unga arrangörer som deltar i kulturlivet. I seminariet medverkar **Lena Teveldal**, projektledare Ungt arrangörskap i Region Halland, **Richard Forsberg**, mentor i projektet Ungt arrangörskap, **Linus Olofsson**, verksamhetschef Studieförbundet Vuxenskolan samt **Lovisa Persson**, elev på Almaakademin. **Peter Wiborn**, verksamhetsutvecklare Studieförbundet Vuxenskolan är processledare.

Ett seminarium där samtal och erfarenheter från praktiker blandas med ett aktivt deltagande av dig som deltagare.

SEMINARIUM I

Att leda med organisationskultur: Kompass, smörjmedel eller järnbur?

I ideella organisationer och det ideella ledarskapet betonas kultur och värderingar alltmer. Ett av de antaganden som driver denna utveckling är att organisationskultur och ledarskap sägs vara starkt sammanlänkade. Hur skapas organisationskulturer? Vilka principer, normer och värderingar bär upp organisationskulturer och vilka faktorer har ursprungligen bidragit till att kulturen formats? Hur navigerar du som ledare i ett organisationskulturellt landskap med subkulturer och där de vardagliga handlingarna och värderingar kan vara både uttalade och osynliga?

I seminariet får vi ta del av Rädda Barnens och Fryshusets berättelser, exempel på verktyg organisationer kan använda för att utveckla kulturen samt diskutera huruvida det överhuvudtaget går att leda med kultur. I seminariet medverkar **Johan Welander**, kompetensutvecklingschef på Rädda Barnen, **Mikael Sandgren** regionchef för Sverigeprogrammet, Rädda Barnen och **Aron Lavesson**, Utvecklingschef, föredöme o framtidstro, Fryshuset. Samtalsledare är **Anna Iwarsson**, författare till en bok om ledarskap och organisationskultur som ges ut på Idealistas förlag under hösten 2015.

Ett seminarium där samtal och erfarenheter från praktiker blandas med ett aktivt deltagande av dig som deltagare.

SEMINARIUM J

“Wallop and wit”: Vad kännetecknar ledarskapet i framgångsrika styrelser?

Det kan tyckas självklart vad framgång är och vad som kännetecknar framgångsrika styrelser i ideella organisationer. Men vid närmare betraktelse kan det självklara visa sig vara mer komplext och komplicerat. Vad menas med framgång i en ideell styrelse? Och vilka faktorer bidrar till framgång? Baserat på forskning om styrelsearbete i ideella organisationer i USA kommer detta seminarium att diskutera strategiskt ledarskap i ideella styrelser samt relationen mellan det strategiska ledarskapet och framgång. Det visar sig exempelvis att faktorer som “wallop” (slagkraft) och ”wit” (att ha roligt) kan ha betydelse.

I seminariet medverkar **Fredrik O. Andersson**, forskarassistent och lärare vid University of Wisconsin Milwaukee, **Sofia Halth**, ordförande Amnesty International, **Martin Björgell**, fd. ordförande Scouterna och **Wanja Lundby Wedin**, ordförande Cancerfonden. Samtalsledare för seminariet är **Ola Segnestam Larsson**, ekonomie doktor vid Ersta Sköndal högskola, IDEELL ARENA och Stockholms universitet

Ett seminarium där presentation av forskningsresultat och reflektion från praktikerna i panelen står i centrum, viss delaktighet av dig som deltagare i samtalet samt möjlighet att ställa frågor till föredragshållare och panel.

SKAP

LEDA
DAR

SKAP

SKAP

LEDARSKAP

IDEELL ARENA

med stöd av:

Swedbank

IDEA

